

האלה כנ"ל. וזה יהיה על ידי ההזכרה שתקדם לו גם כן מצד ה' יחברך כמו שהבטיח וזכרם לא יסוף מזרעם והקב"ה מקיים מצוותיו תחילה כמו שאמרו בירקא רבה (ל"ה ג.) ואף מצות זקנים גם כן ה' יחברך מקיים כמו שאמרו בפסיקתא (ריש פרשה ג.) ומדרש (תחומא נשא כ"ט) שנאמר (איוב כ"ב, כ"ח) ותגור אומר ויקם לו מקיים ה' יחברך מצות משלוח מנות איש לרעהו שבמים אל שנעשה היחוד י"ה בשם ו"ה נקרא ישראל ועם להקב"ה כמו שנאמר (מחלים קכ"ב, ח.) למען אחי ורעי וכן אמרו בתתומא (יחזק ה.) ורש"י (שבת ל"א.) פירש מה שאמרו דעלך סני לחברך לא תעביד על ה' יחברך על פי מה שנאמר (משלי כ"ג.) רעך ורע אביך אל תעזוב עיני שם וכן מתנות לאבינוים דאיתא (ירושלמי מגילה פרק א' הלכה ד') אין מרקדקין במצות פורים אלא כל מי שפושט ידו לטול נחתן לו. והקב"ה מקיים מצות זקנים ונותן צדקה לכל דורשי יצועתו בכל העינים:

שבשם עם ו' המילוי כמו שאמרת. וישורש המצוה ליחוד ההלכות שהיו כאיש אחד בלב אחד וזה הכנה לקבל דברי תורה וזכו שמציעו במתן תורה וכתוב (שמות י"ט, ב.) ויחז ישראל כאיש אחד בלב אחד כמו שאמרו במכילתא (יחז בחורש א') ועל ידי זה זכו למתן תורה. וההמשכה מתכנה על ידי הנהג דונגד ונפיק והיינו כשזוכין למדת שלום שהיו כאיש אחד בלב אחד על ידי זה ממשיכין האור שהוא חכמה שיוקבע לעולמי עד בכנסת ישראל הגן שכינתא חתאה. והוא קודשת יעקב ויוסף מדת אמת ליעקב ויוסף שמדתו שלום וכתוב (נחמה ח', י"ט) והאמת והשלום אהבו דאמת ושלום קשיר דא ברא (נחמה ח' ע"ב).

(ד) מתנות לאבינוים מצות צדקה נגד ה' חתאה ונגד מה שנאמר ויקר

והוא על פי מה שמוכא (וחקוני וזהו הקיפנה י"ז.) צדק מלכותא קדישא. וכשהוא בשלמות עם ה' צדקה וכמ"ש בחקוני וזהו (חקוני כ"א ונחמה) ועוד שכינתא אחקריא צדקה וקודשא בריך הוא בעל צדקה וכו' ומה היות צדק אחת עבדת צדקה וכו' עיין שם בארכות. וצדק שכינתא חתאה וכשנמשך מעדן שכינתא עילאה צדקה וזה שמוכא בחקוני וזהו (שם) ועליה אחר צדקה חרומם גוי והיינו עד עתיקא שכן מורה לשון חרומם בדברי תורה לאין שיעור וכן כתוב (מחלים ק"ב, ט.) קרנו חרומם בכבוד והיינו עד עתיקא (כמו שכתבא שקלים מאמר ט"ז) ועל כן הוא נגד מה שנאמר ויקר שמורה על עתיקא ונכ"ל שמהאי טעמא נדרש על תפילין של ראש.

וכתיב והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור שאף שיצויר חס ושלום שיבטלו המועדות מכל מקום יהיה נעשה מעשה כח הימים המחייב עמלק וזכו ליחוד שם הוי"ה ארבע האותיות על ידי הימים

וכמו שאמרו (נדרים כ"ב:) אלמלא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמישה חומשי תורה וכו' שנאמר (קהל א, י"ח) כי ברוב חכמה רוב כעס מה שאין כן המגילה שיש בה האור שיאיר בלב ויוקבע האור בלב לעולמי עד וזה לא יבטל. וזה שאמרו האור בלב נקראת שאור זה שזוכין על ידי קריאת המגילה אמר נקראת שהאור בא מה יחברך רק על ידי שישוראל קורין למטה. ועל דרך מה שאמרו במחייב עמלק אחם מוזכרין שמו מלמטה ואני מותקן שמו מלמעלה. ובא רמז זה בריש המסכתא שזה כל עיקר עסק מצות פורים וקריאת המגילה להיות נקראת ויוקבע האור לעולמי עד מה יחברך. והני כח דברי סופרים שנתנו כח לכני הכפרים שאף שקורין ב"א או כ"ב או כ"ג מכל מקום יהיה להם כח זה להיות נקראת מלמעלה וזכו להאור.

(ב) מצות משחה ושמחה הוא נגד מה

שנאמר ושמחה שיהיה נגד ה' עילאה בינה ליבא כמו שאמרו וכתוב משחה ושמחה שישוראל וזכין לשמחה על ידי המשחה וזין אף שהיין גורם ההיפך וחתמא ליצול שכל העריות דומות עליו כמישור (ומא י"ה.) מכל מקום ישראל זוכין על ידי היין לישר לב שמחה לישר הלב שיהיה כולו טוב שהיו שמחים וטובי לב והוא מה שאמרו (שם ע"ג.) וזה משמחתו והיינו ישרים לשמחה לישרי לב שמחה כנ"ל. ועל דרך שאמרו (מגילה י"ב:) יום השביעי שבת היה שישוראל אוכלין ושוחטין מתחילין בדברי תורה ובדברי תשבותא אבל וכו' וכמו שראינו בסעודתו שנתגלה נבלות לב על ידי היין שדרש דבר המגונה אף לעכ"ם. וזהו לא וזה משמחו שעריות כולם דומות עליו כמישור כמו שנאמר (משלי כ"ג, ל"א) יתהלך במשירים וכמו שאמרו בגמרא שם.

(ג) משלוח מנות איש לרעהו הוא נגד מה שנאמר וששון שהוא נגד ו'

וכנגד ארבעה דברים הנ"ל יש ארבע מצות בפורים מקרא מגילה.

משחה ושמחה. משלוח מנות. ומתנות לאבינוים. מקרא מגילה נגד אורה שהוא יד' חכמה תורה אור והיינו תורה שבכתב וכעין מה שאמרו (מגילה שם) שצריכה שרשטו כאמיתה של תורה. ואף דמגילה מדרבנן מכל מקום אמרו (ומא כ"ט.) ניתנה לכתוב קא אמרין והיינו דמגילה אסור יש בה האור שנקבע בלב לדורות לעולמי עד שעל זה מורה מה שניתן לכתוב כמו שאנו מפרשים מה שאמרו (בראשית ובה י"א, ד.) יעקב שכחתי בו שמירת שבת וכו' אף שגם אברהם אבינו ע"ה קיים מצות שבת בכלל כל המצוות שקיים מכל מקום אמר שאין כתוב בו וכו' אבל כיעקב שכחתי בו מפורש הוא לאות שנקבע בו הקדושה לעולמי עד (וכמו שכתבא וישלח מאמר ז') וזה ענין אורה נגד קריאת המגילה שיש בה האור שניתן לכתוב. והוא כנגד י' שבשם הוי"ה.

ובירושלמי (מגילה פרק א' הלכה ה') איתא אף

מגילת אסתר וחלכות אין עתידין ליבטל נאמר כאן ולא יסוף ונאמר להלן וזכרם לא יסוף מזרעם. ומיירי שם אף בזמן שיבטלו שאר הנביאים עיין שם. והיינו רשאר נביאים נאמרו רק לכתל הרוח כעס